

PLÁN VÝCHOVY A PÉČE DĚTSKÉ SKUPINY BAMBINI

1. CHARAKTER DĚTSKÉ SKUPINY BAMBINI

Výchova, vzdělávání a péče probíhá v prostorách v budově na náměstí Obránců míru 365/3, 68201 Vyškov. Prostory prošly před zahájením provozu dětské skupiny rekonstrukcí tak, aby splňovaly veškeré stavební, provozní, hygienické, a bezpečnostní požadavky vyplývající ze zákona č. 247/2014 Sb., o poskytování služeb péče o dítě v dětské skupině, v platném znění a vyhlášky č. 281/2014 Sb., o hygienických požadavcích na prostory a provoz dětské skupiny, v platném znění.

Při výchově a péči o děti v DS bambini klademe hlavní důraz u dětí na poznávání okolního světa i sebe sama.

Cílem je podpora tělesného rozvoje a zdraví dětí, vedení k samostatnosti, svobodě a odpovědnosti s respektem k sobě i druhým. Důraz je také kladen na sebeobslužnost dětí.

Snažíme se důsledně uplatňovat Montessori principy založené na respektování druhých. Je pro nás důležité, aby děti byly přirozeně zapojené do chodu DS (např. přípravou svačinek, péčí o prostředí třídy, péčí o zahrádku atd.), aby mohly prožít klidné předškolní roky v bezpečném a podnětném prostředí, kde rozvinou svůj vrozený potenciál. Do dění v DS chceme také aktivně zapojovat rodiče.

2. ZÁKLADNÍ PRINCIPY MONTESSORI METODY

- Připravené prostředí (kvalitní, různorodé, opečovávané).
- Svobodná volba (Dítě si v rámci svých schopností a dovedností volí činnost a místo, kde jí bude vykonávat, případně osobu/ly se kterou/ými bude spolupracovat. Má možnost sdíleti prožitého s ostatními.)
- Respektování senzitivních vývojových období (senzitivní vývojové období je doba, kdy je dítě přirozeně naladěno na vnímání určitého jevu, vlastnosti atp.)
- Koncentrace- polarizace pozornosti (Možnost zakoušet koncentraci, opakovaně vykonávat činnost, kterou si dítě samo zvolí v souladu se svým senzitivním obdobím.)
- Volný pohyb (Dítě se přirozeně pohybuje dle svých potřeb, plynule přechází od jedné činnosti k druhé.)

Připravené prostředí- třída

Pro připravené prostředí platí následující:

- Odpovídající skladba výchovného materiálu v rámci respektování vývojových období dětí (různorodost témat i obtížnosti).

- Uspořádání materiálů do jasného řádu, ve kterém se děti snadno a samostatně orientují.
- Pomůcky jsou uspořádány dle oblastí vzdělávání a postupnosti.
- Dostatečně pestrá nabídka materiálů- pečovatelé na základě diagnostiky materiálu obměňují/doplňují.
- Korekce množství podnětů- příliš mnoho podnětů ztěžuje orientaci a ruší koncentraci.
- Samostatná volba- skříňky a police s Montessori materiálem jsou otevřené, volně dostupné, děti mají možnost volit práci samostatnou, ve dvojici nebo ve skupině.
- Respekt k druhému i sobě- děti si vymezují svou pracovní plochu (koberečky, podložky, tácky).
- Prostor k setkávání (elipsa)- jasně vymezený prostor pro společné aktivity.
- Osobní prostor- každé dítě má vyhrazené místo, kam si ukládá své výtvořky.

Neméně důležitou složkou připraveného prostředí je pečovatel, který je obeznán s Montessori metodou, zná základní principy a dokáže s nimi pracovat. Zhá smysl a práci s Montessori materiálem. Děti provádí komunikuje s nimi respektujícím způsobem. Dokáže děti pozorovat a je připraven pomoci, pokud o to dítě požádá. Je schopen se podílet na výrobě materiálu v závislosti na potřebách dětí. Pečuje společně se svými kolegy a dětmi o prostředí, vytváří společná pravidla a respektuje je. Podporuje spolupráci rodiny a dětské skupiny.

3. CHARAKTERISTIKA DS BAMBINI

Jedná se o věkově smíšenou skupinu dětí ve věku 3-6 let. Organizace dne respektuje dětské potřeby - Pokroky dítěte jsou pravidelně zaznamenávány, probíhá pravidelná diagnostika. Všichni zaměstnanci skupiny jsou seznámeni s pravidly efektivní komunikace a využívají ji mezi sebou navzájem i v komunikaci s dětmi.

4. METODY A FORMY PRÁCE

- Pozorování a analýza individuálních potřeb a zájmů dětí s ohledem na senzitivní období, kterým právě dítě prochází,
- pozorování vývojových fází, průběžné sledování rozvojových a vzdělávacích polroků, které je základem pro vytváření vzdělávací nabídky a pro způsob podněcování zájmu dítěte,
- práce s Montessori pomůckami a výchovnými materiály s jasným cílem, kterého je dosahováno prožitkovou formou, činnost zahrnující práci všech smyslů,
- samostatná práce s Montessori pomůckami a výchovnými materiály,
- spolupráce dvou a více dětí s Montessori pomůckami a výchovnými materiály s jasně stanovenými pravidly,
- projekty vycházející ze zájmu dětí, roční tematické projekty,

- **situacní učení**
přímo či nepřímo motivované pečovatelem na základě vlastní volby dítěte a pomocí aktivní činnosti (hry), využívání každodenních situací a případně vytváření modelových situací jako prostředku
- **spontánní sociální učení**
předávání vzorů řešení, nácviku chování, získání praktických zkušeností
- možnost a podpora spolupráce starších a mladších dětí s Montessori pomůckami a při hře, možnost a podpora spolupráce vrstevníků s Montessori pomůckami a při hře,
podpora samostatnosti při řešení problémových situací a návrhů jejich řešení vycházejících z dětských zkušeností individuálně s každým dítětem i v komunitním kruhu při setkání na elipse,
- **vlastní příklad pečovatele.**

5. PODMÍNKY A ORGANIZACE VÝCHOVY A PĚČE

Podmínky výchovy a péče

Materiální podmínky

Prostory a jejich vybavení v DS bambini jsou uspořádány tak, aby vyhovovaly potřebám věkové smíšené skupiny dětí. Třída je vybavena nízkými otevřenými skříňkami s přehledně uspořádanými pomůckami dle oblastí Montessori metody. Děti si tak mohou spontánně vybírat činnosti. Ve třídě je dost prostoru pro spolupráci i pro soukromí, prostor pro volný pohyb. Prostředí třídy stále dobudováváme a postupně upravujeme dle potřeb dětí a pečovatelů.

Životopráva

Pitný režim je zajištěn po celý den- děti mají k dispozici ovocný nebo bylinkový čaj a vodu. Čas svačiny si může každé dítě v rámci určeného rozmezí samo regulovat. Při jídle mají děti možnost se do velké míry obsloužit samy (prostřední stolu, mazaný svačín). Ve spolupráci s pečovateli také mohou krájet ovoce či zeleninu, což je motivuje k větší konzumaci čerstvých potravin. U oběda si děti malávají polévku a tu část druhého jídla, u které je to možné. Děti se učí připravě pokrmů, nepoužívají rizikové potraviny jako vejce . Vlastní příprava jídla probíhá v prostorách třídy. Tepelná úprava potravin probíhá ve výdejné jídelna a za tuto přípravu odpovídá provozní pracovnice.

Děti do jídel nenutíme, ale snažíme se je motivovat k ochutnávání všech jídel. Specifika stravování jednotlivých dětí řešíme individuálně s rodiči. Dětem je zajištěn pravidelný rytmus a řád, je respektována individuální potřeba aktivity, odpočinku, spánku. Je zajištěn dostatek volného pohybu. Ven chodíme za každého počasí.

Psychosociální podmínky

V DS bambini jsou dvě smíšená třídy s kapacitou 6 dětí a 12 dětí. Děti jsou vedeny ke vzájemné pomoci a učení se jeden od druhého. Děti a pečovatelé společně tvoří pravidla soužití, která jsou závazná pro celou skupinu dětí i dospělě. Každý má tolik osobní svobody, kolik zvládne. Pečovatelé respektují potřeby dětí, komunikují s nimi v rovnosti a klidu. Děti se učí komunikaci, vyjadřování emocí i vnitřní disciplíně.

Adaptační proces

Adaptace nově příchozích dětí probíhá s ohledem na jejich individuální potřeby. Dítě může začít docházku v doprovodu rodiče, pak přichází samostatně nejprve na krátkou dobu, která se postupně prodlužuje dle potřeb dítěte a možnosti rodiny.

Organizační chod DS bambini

DS je v provozu od 7.30 do 17.00. Každý den je dětem zajištěn dopolední blok nerušené činnosti, kterou si samy volí. Dopolední svačina je průběžná. Do denního programu pravidelně zakazujeme relaxační chvílky a zdravotně preventivní pohybové aktivity. Během celého dne dbáme na naplňování individuálních potřeb dětí- mohou si zvolit činnost, její tempo, délku, místo a také se rozhodují, zda chtějí pracovat samostatně , ve dvojici či ve skupině kamarádů. Oporu jim poskytují společně dohodnutá pravidla .

V DS pracují průběžně 4 pečovatelé. V době, kdy je v DS nejvíce dětí, jsou ve třídě bambini I. 3 pečovatelé, v méně frekventované době (odpoledne před odchodem dětí domů) pak 2. bambini II. jeden pečovatel. Provozní chod DS má na starost 1pečovatelka/hospodářka, která se věnuje stravování dětí a provozním činnostem.

Při všech činnostech podporujeme :

- samostatnost (zvládnou činnost sám nebo dokážu požádat o pomoc)
- vlastní aktivitu dětí
- uvědomování si vlastních potřeb
- vyjadřování emocí
- spolupráci,vzájemnou podporu mezi dětmi
- respektující komunikaci

Náplň práce pečovatelů je také péče o prostředí třídy, která postupně doplňujeme o další výchovné pomůcky a vybavení.

Spolupráce rodičů

- DS Bambini úzce spolupracuje s rodiči dětí, které docházejí do DS.
- Rodiče jsou pravidelně informováni o aktuálním dění v DS, nejčastěji formou emailových zpráv či aktualizací informací na webových stránkách, případně na nástěnce šatny DS.
- Rodiče mohou vstoupit do prostor třídy za podmínek stanovených Provozním řádem.
- Rodiče aktivně pomáhají s přípravou prostředí DS (brigády na zahradě, pomoc při zařizování DS, zvelebování prostor v průběhu roku a pomoc při přípravě na nový školní rok, tvorba pomůcek a vyučových materiálů pro děti).
- Tým pečovatelů zprostředkovává rodičům pravidelné pohovory o pokrocích dětí, pečovatelé společně s rodiči hledají nevhodnější přístup k dítěti s respektem k jeho individualitě a nabízí v případě zájmu rodičům svůj náhled na situaci, možnosti řešení a své zkušenosti formou doporučení.
- V průběhu školního roku se konají společná setkání s rodinami dětí a týmem pečovatelů při pravidelných slavnostech.

Organizace výchovy a péče

V dětské skupině bambini pracujeme podle metody Montessori, proto přijímáme děti, jejichž rodiče mají zájem o to, aby se jejich dítě vzdělávalo touto metodou a mělo možnost rozvíjet se v připraveném respektujícím prostředí.

DS navštěvují děti ve věku od 2 do 6 let. Jedná se o věkově smíšenou skupinu dětí. Maximální počet dětí ve skupině bambini I. je 12 dětí a bambini II. 6 dětí.

Z hlediska potřeb dětí se v Montessori metodě opíráme zejména o tzv. senzitivní fáze, kterými děti během svého vývoje procházejí. Pečovatelka pozoruje dítě při práci a podle toho, na co je dítě momentálně naložené, je mu nabízena taková činnost, která ho uspokojuje a kterou se tak může naučit s lehkostí a v maximální možné míře. Dítě má možnost vybrat si, s čím i s kým bude pracovat v případě, že respektuje pravidla a umí se rozhodnout pro smysluplnou tvořivou práci. Jestliže se mu to ještě nedáří, pečovatelka mu pomáhá se v tom osamostatnit.

Prostor DS je rozdělen do dvou hlavních částí. V přední části třídy se nachází vybavení z oblasti praktického života. Je tu místo, kde se děti stravují, připravují si jídlo, umývají si po sobě nádobí, dále také koutek pro výtvarné aktivity, konkrétní pomůcky pro procvičování dovedností z oblasti praktického života. V zadní části třídy je prostor elipsy a koutky s originálními Montessori pomůckami, které jsou uspořádány podle jednotlivých oblastí Montessori metody (smyslová výchova, matematika, jazyk, kosmická výchova). V otevřených polích přístupných dětem je vše uloženo v jasném řádu- zleva doprava, shora dolů, od jednoduššího ke složitějšímu .

6. VÝCHOVNÝ OBSAH

Obecná pravidla plánování výchovy dětí

Výchova podle principů Montessori metody je postavena na svobodné volbě činností. Děti si vybírají z nabízených pomůcek a učebních materiálů a pracují s nimi samy, ve dvojici nebo ve skupině. Učební materiály jsou uspořádány do pěti základních oblastí- praktický život, smyslová výchova, matematika, jazyk, kosmická výchova, přičemž oblast kosmické výchovy všechny ostatní oblasti propojuje.

Pečovatelky připravují na základě těchto oblastí řízené a částečně řízené činnosti tematicky zaměřené dle měsíčních plánů. Na každý týden je vypracováno téma, které upravujeme dle potřeby. Pokud některé téma děti více zaujme, věnujeme se mu déle. Stejně tak, pokud vyvstane neplánované téma, ať už ze zájmu dětí nebo dle situace ve třídě (např. vztahy mezi dětmi), zařadíme jej do plánu. Všechna témata vycházejí z čtyř integrovaných bloků:

Poznávání sebe - Kdo jsem já? Jak vypadám? Jak se cítím? Co je pro mě důležité? Co mě zajímá? Co mám rád? Co už umím?

Poznávání mého okolí- dítě se seznamuje s bezprostředním okolím- dětská skupina, nejbližší okolí. Děti se učí reagovat na různé situace, procvičují komunikace a postarání se o sebe.

Poznávání lidí, kteří mě obklopují- rodina, kamarádi- Pozornost je zaměřena na mezilidské vztahy, společenské zvyklosti, sociální dovednosti .

Integrované bloky jsou koncipovány v souladu s principy Montessori metody- od konkrétního k abstraktnímu . Dítě nejprve poznává samo sebe, pak zkoumá své bezprostřední okolí a nakonec celý svět. Aby se dítě mohlo učit, potřebuje se cítit bezpečně . Bezpečné prostředí je takové, které je známé, čitelné, s jasnými pravidly.

Doplňkové aktivity:

V DS nabízíme tyto doplňkové aktivity, které vychází ze zájmu a potřeb dětí a umožňují jim další rozvoj:

- Hudební/rytmické chvílky
- Nabídka výtvarných a rukodělných činností
- Jóga
- Rozšířený program určený dětem v posledním roce před nástupem do ZŠ

Ve Výškově dne 31.5.2017

Schválila: Bc.Barbora Čuríková,
ředitelka bambiniVýškov,z.s.